

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Львівський національний університет імені Івана Франка
 Факультет іноземних мов
 Кафедра класичної філології

Затверджено
 на засіданні кафедри класичної філології
 факультету іноземних мов
 Львівського національного університету
 імені Івана Франка
 (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри Б. В. Чернюк

Силабус навчальної дисципліни
 «Новолатинська епіграфіка в Україні»,
 що викладається в межах ОПП

Англійська та друга іноземні мови і літератури
 Німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)
 Переклад (англійська та другі іноземні мови)
 Усний переклад двох іноземних мов
 Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)
 Французька та друга іноземні мови і літератури
 Іспанська та друга іноземні мови і літератури
 Класична філологія та англійська мова

другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів
 спеціальності 035 Філологія

спеціалізацій

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.055 Романські мови і літератури (переклад включно), перша- французька

035.051 Романські мови і літератури (переклад включно), перша- іспанська

035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)

**Силабус освітньої компоненти «Новолатинська епіграфіка в Україні»
2023–2024 навчального року**

Назва освітньої компоненти	Новолатинська епіграфіка в Україні
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Факультет іноземних мов, кафедра класичної філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності (спеціалізації)	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови і літератури (переклад включно), перша-французька 035.051 Романські мови і літератури (переклад включно), перша-іспанська 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)
Викладачі освітньої компоненти	Домбровський Маркіян Богданович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри класичної філології
Контактна інформація викладачів	markiyan.dombrovskiy@lnu.edu.ua, тел. (032) 2394138 https://lingua.lnu.edu.ua/employee/m-dombrovskiy м. Львів
Консультації з питань навчання відбуваються	щосереді, 13.00–14.30 год. (вул. Університетська, 1, ауд. 436) Також можливі онлайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка освітньої компоненти	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/m-dombrovskiy
Інформація про освітню компоненту	Освітня компонента «Новолатинська епіграфіка в Україні» є вибірковою освітньою компонентою для освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти «Англійська та друга іноземні мови і літератури», «Німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)», «Переклад (англійська та другі іноземні мови)», «Усний переклад двох іноземних мов», «Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)», «Французька та друга іноземні мови і літератури», «Іспанська та друга іноземні мови і літератури», «Класична філологія та англійська мова», яка викладається упродовж другого семестру освітнього процесу в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Коротка анотація освітньої компоненти	Латинські написи на будівлях, похованнях, у настінному розписі залишала не тільки античність, але й середньовіччя, ренесанс і пізніші епохи. Саме цим післяантичним написам, збереженим на території України присвячено курс. На конкретних прикладах (найчастіше зі Львова, Львівщини, Галичини) студенти познайомляться з різними типами і функціями написів, навчаться через написи «відчитувати» концепцію храмового розпису і встановлювати можливі його візуальні джерела, художні впливи. Курс познайомить з традиційними елементами і прийомами основних епіграфічних жанрів, з поетикою і ключовими мотивами епітафії тощо. Для майбутніх екскурсоводів, краєзнавців, істориків, мистецтвознавців, філологів. Потрібна принаймні елементарна знайомість з основами латинської мови.
Мета та цілі освітньої компоненти	Курс покликаний дати уявлення про новолатинську епіграфіку України і її значення та прочитання в контексті міської історії, філології, мистецтва.
Література для вивчення освітньої компоненти	<p>Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова / Пер. з лат. А. Содомори, М. Домбровського; худ оформл., світлини А. Кіся. – Вид. 2-е, переробл. і доп. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016. – 336 с. – (Приватна колекція).</p> <p>Домбровський М. Латинські написи костелу в Наварії біля Львова // <i>Ucrainica Mediaevalia</i>. – 2021. – № 4. – С. 376–406.</p> <p>Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie. T. 1–5 – Kraków. – 2005–2018.</p> <p>Грецька епіграма в перекладах А. Содомори / упор. М. Домбровський. – Львів, 2017</p> <p>Долинська М. Львів: простір на тлі мешканців (XIII–IX ст.). – Львів, 2014.</p> <p>Чижевський Д. Історія української літератури.</p> <p>Інформаційні ресурси Латинські написи у Львові: http://leopoli.ho.ua/</p>
Обсяг освітньої компоненти та її тривалість	3 кредити ЄКТС Другий семестр 90 год. 3 них: 32 год. (аудиторні, лекції – 16 год., практичні – 16 год.), самостійна робота – 58 год.
Очікувані результати навчання	Після завершення навчання здобувач вищої освіти буде: знати: генезу, типи, історію, культурні контексти новолатинської епіграфіки в Україні. вміти: визначити тип напису, проаналізувати його структуру, впізнати типові елементи, встановити епоху його створення за зовнішнім виглядом, «прочитати» задум художника, послуговуючись підписом до зображення.

	<p>Освітня компонента передбачає формування у здобувача вищої освіти наступних загальних та фахових компетентностей, визначених освітньою програмою:</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/ мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів).</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з класичних та англійської мов для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК 10. Володіти практичними навичками інтерпретації та лінгвостилістичного аналізу оригінальних іншомовних різножанрових текстів .</p> <p>У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен досягти наступних програмних результатів навчання визначених освітньою програмою:</p> <p>ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості філологічного дослідження.</p> <p>ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН 19. Інтерпретувати, перекладати та здійснювати лінгвостилістичний аналіз оригінальних іншомовних різножанрових текстів</p>
Ключові слова	латинська епіграфіка, ранньомодерна доба в Україні, латинські написи
Формат освітньої компоненти	Дистанційний Денна форма
Навчально-методичне забезпечення	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем

Теми	Подано у СХЕМІ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (Додаток 1)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці II семестру усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують принаймні елементарних знань з латинської мови.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	словесні методи (лекції, бесіди з елементами формування проблемних завдань); наочні методи (мультимедійні презентації); екскурсії (віртуальні і реальні) проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи, спрямованих на активізацію отриманих знань під час аудиторних занять та виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності).
Необхідне обладнання	Викладання курсу потребує використання мультимедійного проектора.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Відвідування, участь в дискусії на заняттях: максимальна оцінка – 25 балів. Самостійна робота: максимальна оцінка – 25 балів. Модульна контрольна робота: максимальна оцінка – 50 балів. Підсумкова максимальна кількість – 100 балів. Академічна доброчесність: Очікується, що при виконанні модульних робіт та складанні іспиту студенти не вдаватимуться до списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні та бали підсумкового тестування. При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість списування, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Питання до заліку	1. Типи написів; 2. Типові структурні елементи епітафії; 3. Характеристика фундаційних написів; 4. Грецькі виточки латинської епіграфічної традиції; 5. Проаналізувати задану епітафію. 5. Розкрити концепцію розпису храму в Наварії. 6. Як латинські написи допомагають простежити джерела різьби каплиці Кампіанів і розпису в храмі в Наварії. 7. Як культ Яна з Дуклі відобразився в латинських написах Львова. 8. Як можна простежити історію зародження і розвитку культу чудотворного образу Матері Божої Милостивої за львівськими латинськими написами. 9. Які основні періоди латинської епіграфіки ви можете назвати. Яка різниця між написами цих періодів у текстовій і візуальній стилістиці? 10. Запропонуйте свій екскурсійний маршрут латинськими написами Львова / Галичини / Поділля.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток 1

Схема освітньої компоненти

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 / 2024 / 2 год	Історія латинської епіграфіки, типи і локалізація написів.	лекція	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Фіксування і аналіз новочасних «титкульних» написів Львова, 6 год	1 тижд.

2 / 2024 / 2 год.	Фундаційні написи	практичне	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Фіксування і аналіз фундаційних написів Львова, 6 год	1 тижд.
3 / 2024 / 2 год	Епітафія. Історія, структура, поетика	лекція	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Латинські епітафії Личаківського цвинтаря, 6 год	1 тижд.
4 / 2024 / 2 год.	Грецька епіграма і новолатинська епіграфічна культура	практичне	Грецька епіграма в перекладах А. Содомори / упор. М. Домбровський. – Львів, 2017		
5 /2024 / 2 год.	Латинські написи й емблема доби бароко	лекція	Чижевський Д. Історія української літератури.	Тема на самостійне опрацювання: Українська (зокрема латиномовна) емблематична поезія доби бароко, 6 год	1 тижд.
6 / 2024 / 2 год.	Написи латинського костелу в Наварії	практичне	Домбровський М. Латинські написи костелу в Наварії біля Львова // Ucrainica Mediaevalia. – 2021. – № 4. – С. 376–406		
7 / 2024 / 2 год.	Латинські написи Львова в контексті історичної топографії. Втрачені, перенесені і збережені написи	лекція	Долинська М. Львів: простір на тлі мешканців (XIII–IX ст). – Львів, 2014.	Тема на самостійне опрацювання: Втрачені латинські написи готичного Львова, 6 год	1 тижд.
8 / 2024 / 2 год.	Латинські написи в храмовому розписі	практичне	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Написи львівського костелу єзуїтів, 6 год	1 тижд.

9 / 2024 / 2 год.	Книжні джерела написів, різьблення і розпису в галицькій архітектурі	лекція	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.		
10 /2024 / 2 год.	Написи каплиці Камп'янів у Львові	практичне	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Написи інших каплиць довкола латинської катедри, 6 год	1 тижд.
11 / 2024 / 2 год.	Культ чудотворного образу Матері Божої Милостивої у світлі написів латинської катедри у Львові	лекція	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.		
12 / 2024 / 2 год.	Культ Яна з Дуклі в написах церкви Андрія у Львові (Бернардинського монастиря).	практичне	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Львівські латинські написи в музеї Олеського замку, 4 год	1 тижд.
13 /2024 / 2 год.	Особливості і помилки мови написів. Помилки реставраторів.	лекція		Тема на самостійне опрацювання: Латинські написи львівської вірменської церкви, 4 год.	1 тижд.
14 / 2024 / 2 год.	Латинські написи Львова для екскурсивода.	практичне	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.		
15 / 2024 / 2 год	Екскурсія Львовом	лекція	Содомора А., Домбровський А., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова. – Львів : ЛА «Піраміда», 2016.	Тема на самостійне опрацювання: Латинські	1 тижд.

				написи лапідарію Львівського історичного музею, 4 год	
16/ 2024 / 2 год.	Підсумкова контрольна робота	практ ичне		Підготовка до к/р, 4 год	1 тижд.

0382-8
00000-015-10

Львівський національний університет імені Івана Франка
Інститут історичних наук
Музей історичного міста Львова

Львів, вул. Св. Юрія, 103
Тел: (0322) 637-100
Факс: (0322) 637-101
E-mail: info@lvivmuseum.com.ua

Львівський національний університет імені Івана Франка
Інститут історичних наук
Музей історичного міста Львова

Львів, вул. Св. Юрія, 103
Тел: (0322) 637-100
Факс: (0322) 637-101
E-mail: info@lvivmuseum.com.ua